

UTICAJ POLITIKE EVROPSKE UNIJE U OBLASTI MIGRACIJA I AZILA NA ZAPADNI BALKAN

O Akcionom planu EU za Zapadni Balkan ukratko

[Evropski pakt o imigraciji i azilu iz septembra 2008. godine](#) bio je usmeren u dva pravca: u pravcu kontrolisanja iregularne imigracije i podsticanja dobrovoljnog povratka u države porekla ili tranzita migranata, i u pravcu kreiranja partnerstava sa državama izvan EU, u svrhu unapređenja veza između migracija i razvoja. Period koji je usledio nakon predstavljanja Pakta, a naročito migrantska “kriza” iz 2015. godine, suštinski su izmenili način na koji Unija pristupa migracijama i promenili njene prioritete u pogledu iregularnih migracija. Pozicija regiona Zapadnog Balkana takođe se promenila, pri čemu je Zapadno-balkanska migrantska ruta postala jedan od najčešće korišćenih koridora za tranzit migranata u pravcu EU.

[Evropski pakt o migracijama i azilu iz septembra 2020. godine](#) nastao je umnogome kao rezultat sve većih bojazni Unije u pogledu migracija i političke situacije. Predstavljen pet godina nakon vrhunca migrantske “krize” 2015. godine, najavljen je od strane Evropske komisije kao svež početak i rešenje za Gordijev čvor u politici azila i iregularnih migracija. Njegov cilj je, između ostalog, razvijanje uzajamno korisnih partnerstava između EU i trećih država porekla i tranzita migranata. U tom pogledu, u Paktu se navodi da je neophodno jasno definisati pristup Zapadnom Balkanu, kako zbog njegovog geografskog položaja, tako i zbog njegove budućnosti u EU.

Međutim, u novembru 2022. godine, komesarka Ilva Johanson izjavila je da Zapadno-balkanska migrantska ruta izaziva sve veću zabrinutost država članica EU, s obzirom na to da sve više migranata ulazi na teritoriju EU iz ovog regiona. U decembru iste godine najavljene su specijalne meren, u formi Akcionog plana EU za Zapadni Balkan. Cilj Plana je jačanje saradnje u oblasti upravljanja migracijama i granicama između EU i partnera na Zapadnom Balkanu u, kako se navodi, svetlu njihovog jedinstvenog statusa u pogledu perspektive pristupanja Uniji i kontinuiranih napora da se usklade sa regulativom Unije. U Planu je identifikovano 20 mera koje su grupisane u [5 stubova](#):

1. **Jačanje upravljanja granicama duž ruta**
2. **Efikasne azilne procedure i kapaciteti za prijem migranata**
3. **Borba protiv krijumčarenja migrantima**
4. **Unapređenje saradnje u oblasti readmisije i povrataka**
5. **Usklađivanje vizne politike**

1. Jačanje upravljanja granicama duž ruta

Jačanje upravljanja granicama, u smislu pružanja podrške službenicima na granicama i unapređenja njihove opreme, sprovodi se kroz IPA program, na osnovu potreba koje su identifikovale vlasti u regionu Zapadnog Balkana. Istovremeno, EU je sklopila sporazume sa Albanijom, Crnom Gorom i Srbijom, koji omogućavaju službenicima Fronteksa da sprovode zajedničke aktivnosti sa službenicima u ovim državama Zapadnog Balkana, u cilju očuvanja granica. Sličan sporazum potpisan je sa Severnom Makedonijom u oktobru 2022. godine, sa planom započinjanja aktivnosti od 2023. godine. Predviđaju se i veće učešće Fronteksa i efektivna primena nedavno usvojenog IPA programa za jačanje kapaciteta za upravljanje granicama na Zapadnom Balkanu.

2. Efikasne azilne procedure i kapaciteti za prijem migranata

Efikasne azilne procedure i kapaciteti za prijem migranata takođe se finansiraju kroz IPA program u regionu Zapadnog Balkana. Predviđene su dalje aktivnosti u pogledu kontinuirane podrške ovom regionu u pravcu jačanja i ubrzavanja azilnih procedura i postupaka registracije migranata, kao i pružanja podrške boljem upravljanju prihvatnim kapacitetima, u svrhu zadovoljavanja osnovnih potreba migranata i izbeglica, uključujući potrebe za smeštajem. Planira se nastavak zajedničkog rada EU i država Zapadnog Balkana na unapređenju planiranja u vanrednim situacijama.

3. Borba protiv krijumčarenja migrantima

Borba usmerena ka sprečavanju krijumčarenja migrantima planira se kroz Radno partnerstvo za borbu protiv krijumčarenja iz novembra 2022. godine. Predviđene su dalje aktivnosti u pogledu kompletnog korišćenja EUROPOL Operativne radne grupe za borbu protiv krijumčarenja na granici Srbije i Mađarske i ispitivanje mogućnosti za aktivnosti sličnih radnih grupa na drugim granicama u regionu. Naglasak je i na borbi protiv kriminalnih mreža uključenih u krijumčarenje migrantima. Na kraju, planirane su akcije koje imaju za cilj obezbeđivanje brze i efikasne primene IPA regionalnog programa borbe protiv krijumčarenja.

4. Unapređenje saradnje u oblasti readmisije i povrataka

Unapređenje saradnje u oblasti readmisije i povrataka zahteva posvećenost regiona Zapadnog Balkana punoj primeni relevantnih sporazuma. Fronteks je angažovao stručnjake za povratak koji pružaju pomoć u procesu povratnih migracija, uključujući savetodavni rad, obuku i podršku za dobijanje putnih dokumenata. Predviđene su dalje aktivnosti u pogledu jačanja kapaciteta regiona Zapadnog Balkana na realizaciji povratka, uključujući podršku razvijanju adekvatnih mehanizama za povratak. Obezbeđuje se podrška regionalnoj saradnji kroz angažovanje specijalista za povratak, deljenje znanja i ekspertize o procesu povratnih migracija, organizovanju obuka i podsticanju saradnje sa državama porekla i sticanja putnih dokumenata.

5. Usklađivanje vizne politike

Usklađivanje vizne politike smatra se ključnim za funkcionisanje bezviznog režima između regiona Zapadnog Balkana i EU, te se očekuje njegovo znatno poboljšanje. Predviđene su dalje aktivnosti uklađivanja sa viznom politikom EU, kroz obnavljanje i efektivnu primenu viznih zahteva za treće zemlje u skladu sa viznom politikom EU.

Zapratite nas:

<http://migrec.fpn.bg.ac.rs/>